شماره صندلی	اداره کل آموزش و پرورش شهرستانهای استان تهران مدیریت آموزش و پرورش شهرستان ناحیه ۲ ری دبیرستان غیردولتی دخترانه دکترحسابی(دوره دوم) (سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲)	مهر آموزشگاه در تمام صفحات زده شود
سؤال		

نام و نام خانوادگی:	کلاس/ پایه: دوازدهم	رشته: انسانی	نام دبیر: خانم مدنی	نام درس: فارسی
تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۱۰/ ۶	نوبت صبح/عصر : صبح	تعداد صفحه ۲	صفحه ۲	زمان امتحان: ۸۰ دقیقه

ردیف	سؤال	بارم
	الف) قلمرو زبانی	
۱	**معنی لغاتی که زیر آنها خط کشیده شده را بنویسید.** الف. تاریخ بیهق از شاعران و مردان فقه و حکمت و شعر و ادب و عرفانش یاد می‌کند ب. چون ابروی معشوق که با طاق و رواق است ج. چند صباحی تا جبشه و قلب آفریقا نیز پیش راند د. وان که دید از حیرتش کلک از بنان افکنده ای	۲
۲	**غلط های املایی به کار رفته در متن زیر را بیابید و صحیح آن را ذکر نمایید.** یکی از صاحب دلان سر به جیب مراقبت فرو برده و در بهر مکاشفت مستغرق شده گفت: واصفان حلیه جمالش به تحیر منصوبند.	۱
۳	**با توجه به عبارت زیر به پرسش ها پاسخ دهید.** **« برف کوه هنوز آب نشده است. گل و گیاه گوسفندان را رنگین کرده است...نامه برادر با من همان کرد که شعر و چنگ رودکی با امیر سامانی »** الف. ساختار دستوری کدام جمله « نهاد+ مفعول+ مسند+ فعل» است؟ ب. در این عبارت حذف فعل به قرینه لفظی است یا معنوی ؟ ج. جمله پایه و پیرو را در عبارت « نامه برادر با من همان کرد که شعر و چنگ رودکی با امیر سامانی» بیابید.	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵
۴	**در شعر زیر یک ترکیب وصفی و یک ترکیب اضافی بیابید.** « تو قلب فسرده زمینی / از درد ورم نموده یک چند»	۰/۵
۵	**وابسته های وابسته را در جمله زیر مشخص کنید و نوع آن را بنویسید .** بر بالای آن با خط بسیار روشن، دو سطر مطلب زیبا نوشته بودند	۱
۶	**نقش دستوری کلماتی که زیر آنها خط کشیده شده را بنویسید.** الف. تو نماینده فضلی تو سزاوار ثنایی ب. همت از باد سحر می طلبم گر ببرد/ خبر از من به رفیقی که به طرف چمن است	۰/۵
	ب) شعر حفظی	
۷	**مصراع های دیگر ابیات را بنویسید .** ..... / بیداری ستاره در چشم جویباران یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر /	۱
۸	**بیتی از شعر صبح ستاره باران را بنویسید که در آن شفیعی کدکنی تضمینی از شعر سعدی دارد؟**	۱
	ج) قلمرو ادبی	
۹	**آرایه اسلوب معادله، متناقض نما، تلمیح، استعاره را در ابیات زیر بیابید. (۱)** الف. هر کسی کاو دور ماند از اصل خویش / باز جوید روزگار وصل خویش ب. پنهان مکن آتش درون را / زین سوخته جان شنو یکی پند ج. چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان / چه باک از موج غم آن را که باشد نوح کشتیبان د. همچو نی دمساز و مشتاقی که دید / همچو نی زهری و تریاقی که دید	۱
۱۰	**در بیت « آتش است این بانگ نای و نیست باد / هر که این آتش ندارد نیست باد » قافیه و ردیف را بیابید ؟**	۰/۵
۱۱	**نوع گفتگو در شعر زیر را در اصطلاح ادبی چه می‌گویند ؟** نخستین بار گفتش از کجایی بگفت از دار ملک آشنایی بگفت آنجا به صنعت در چه کوشند / بگفت انده خرند و جان فروشند بگفتا جان فروشی در ادب نیست / بگفت از عشق بازان این عجب نیست	۰/۲۵
۱۲	**در بیت زیر شاعر برای بیان وجه شبه از چه آرایه ای بهره برده است؟** عاشق آن باشد که چون آتش بود / گرم رو، سوزنده و سرکش بود	۰/۲۵

www-kanoon.ir

شماره صندلی	اداره کل آموزش و پرورش شهرستانهای استان تهران مدیریت آموزش و پرورش شهرستان ناحیه ۲ ری دبیرستان غیردولتی دخترانه دکترحسابی(دوره دوم) (سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲)	مهر آموزشگاه در تمام صفحات زده شود
سؤال		
نام و نام خانوادگی:	کلاس/ پایه: دوازدهم — رشته: انسانی — نام دبیر: خانم مدنی — نام درس: فارسی	
تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۱۰/۶	نوبت صبح/عصر : صبح — تعداد صفحه ۲ — صفحه ۲ — زمان امتحان: ۸۰ دقیقه	

ردیف	سؤال	بارم
۱۳	**آرایه مقابل ابیات زیر را انتخاب کنید.** **الف. آن کسی را که در این ملک سلیمان کردیم / ملت امروز یقین کرد که او اهرمن است** ۱.تضمین ۲. اسلوب معادله ۳. تلمیح ۴. جناس **ب. خانه ای کاو شود از دست اجانب ویران / ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت الحزن است** ۱. تضمین ۲. حسن تعلیل ۳. مجاز ۴. تشبیه	۰/۵
۱۴	**عبارت « آتن از بیم عقرب جراره دموکراسی قرن بیستم به مار غاشیه حکومت سرهنگ ها پناه برده بود »** الف. یاد آور کدام ضرب المثل فارسی است ؟ ب. چه آرایه هایی در عبارت یافت می‌شود؟	۰/۵ ۰/۵
۱۵	**با توجه به ابیات به پرسش ها پاسخ دهید** **از سیم به سر یکی کله خود / ز آهن به میان یکی کمربند** **تا چشم بشر نبیندت روی / بنهفته به ابر چهر دلبند** الف. منظور از کله خود سیمین و کمربند آهنین چیست ؟ ب. بیت دوم چه ویژگی از کوه دماوند را بیان می کند ؟	۰/۵ ۰/۵
	د) تاریخ ادبیات	
۱۶	**به پرسش ها پاسخ دهید.** الف. دو نمونه از شاعران غزل اجتماعی را نام ببرید. ب. عارف قزوینی در شعر « آن کسی را که در این ملک سلیمان کردیم / ملت امروز یقین کرد که او اهرمن است» به کدام پادشاه زمان خود اشاره می‌کند؟ ج. یک اثر دیگر از نویسنده مثنوی نام ببرید؟	۰/۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵
	هـ) قلمرو فکری	
۱۷	**معنای ابیات و جملات زیر را بیان کنید** الف. هر که جز ماهی ز آبش سیر شد / هر که بی روزی است روزش دیر شد ب. ای مادر سر سپید بشنو / این پند سیاه بخت فرزند ج. در دفتر زمانه فتد نامش از قلم/ هر ملتی که مردم صاحب قلم نداشت د. همه بیشی تو بکاهی همه کمی تو فزایی هـ . برکش ز سر این سپید معجر/ بنشین به یکی کبود اورند	۱ ۰/۵ ۱ ۰/۵ ۱
۱۸	**در بیت « با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است / ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت» به کدام ویژگی بارز خویش اشاره می کند؟**	۰/۲۵
۱۹	**مفهوم مشترک دو بیت زیر را بنویسید.** الف. نی حریف هر که از یاری برید / پرده هایش پرده های ما درید ب. سینه خواهم ششرحه شرحه از فراق تا بگویم شرح درد اشتیاق	۰/۵
۲۰	**در بیت « پنهان مکن آتش درون را / زین سوخته جان شنو یکی پند » منظور از سوخته جان کیست؟**	۰/۲۵
۲۱	**مفهوم مشترک دو بیت زیر چیست ؟** گفت نزدیک است والی را سرای آنجا شویم / گفت والی از کجا در خانه خمار نیست دور شو از برم ای واعظ و بیهوده مگو / من نه آنم که دگر گوش به تزویر کنم	۰/۵
۲۲	**در عبارت زیر نویسنده بر چه چیز تاکید نموده است.** « سودای عشق از زیرکی جهان بهتر ارزد »	۰/۲۵
۲۳	**در بیت زیر تاکید شاعر بر چه چیزی است؟** « آیین طریق از نفس پیر مغان یافت / آن خضر که فرخنده پیش نام نهادند »	۰/۲۵
۲۴	**در جمله « نگاه هایم را همچون پروانه های شوق در این مزرع سبز آن دوست شاعرم رها می کنم» منظور از مزرع سبز و دوست شاعر چیست؟**	۰/۵

«موفق باشید»

www-kanoon.ir

تاریخ و امضاء:	نمره با حروف:	تاریخ و امضاء:	نمره تجدید نظر با حروف:

پاسخنامه

بارم | ردیف

۱ الف) طریقت ب) خم ج) صبع، بامداد د) دست دانستن

۲ برای دریا
نطفه ← لجه

۳ الف) نیل رنگ دهان توسنان را رنگین کرده است
مضاف مضاف الیه مسند فعل

ب) ... با اسب یاغی کرد ← حذف فعل به قرینه لفظی

ج) نامه برادر بابن هان کرد له سعد و فعل رد دی با اسب یاغی
جلد بابه راسته آن جلد سبز

۴ ترکیب وصفی: یک بند نره
ترکیب اضافی: یک بند زن

۵ جفا بیار بردن / دوسعد علب
هسته قیدی هسته مفعول هسته
وابسته وابسته وابسته وابسته

۶ الف) مسنه / ب) خبر از مفعول

۷ الف) ای همربان تراز برگ در بوسه های باران
ب) کز آب دهست بجز به مه سری ترسری

۸ کنز به روزباران همری نشه شتم بیدون نی کوان کرد همی به روزباران

www-kanoon-ir

شماره	پاسخنامه
۹	الف) تکیه به تل سنگی برجع الی اصل ب) آشنا استعاره از خدا ج) اسلوب معادله حرمتان هاتفدا له خراردار د) ستاقتی ما هم دساز دستان بود و دعه زهره هم سرپا تا قرن
۱۰	در این بیت دو فعل داریم زیرا کلمات دوم مفرد شده کلمات ماقبل سه بار مصدای اول (دعواست باهل استادی) در مصدع دوم (نابودباشد فعل دعایی)
۱۱	ساقه و حبل قرین در مصدع صورت می گیرد
۱۲	قوم = ایهام گروهی صحرا / سرکشی بودن کنایه از آرام و قرار نداشتن و دویدن بیابان سخت سرد
۱۳	الف) ۳ = تلمیح به داستان حضرت سلیمان ب) ۴ = شبه آن خانه سبت الفرن است.
۱۴	الف) اوجاله در آمدن به جای استادن ب) آن = مجاز از قوم آن / شصت = در اینجا بیشتر سالها عدد جزو است استعمه حکومت سرهنگ ها سالها نامناسب است حکومت سرهنگ ها = مجاز از حکومت نظامیان و عدد هزاره و نامناسب تناسب دارند
۱۵	الف) کله خودسیمین = استعاره از برف کمربند آهن = استعاره از تپه ها و ارتفاعات کوه ب) بلندترین کوه دماوند که شرط انکه کم باشد تا ابرها بالا نرسد
۱۶	الف) فرخی یزدی - عارف قزوینی - ملک الشعرا بهار ب) محمدعلی شاه قاجار ج) شبه نامه - مجالس سبعه (سعدی)
۱۷	الف) هرکس جهد داهی دریا نشست کرد از غواصی دریا عشق الهی بی نصیب است محرم دریا نشد ب) ای کوه دماوند که برف های روی قله ات سالها سوی تو است این بیدرا از فرزندهای خود (شاعر) بشنو ج) هرچیزی که فزونیش نداشت باشد رزان هراسش می شود د) هرچیزی که زیاد باشد رد تو کم می شود و هرچیزی که زیاد باشد رونق می افزایی ه) ای کوه دماوند این بیدرا نشنیده رد (ابرا) باسرت بپذیر و بگذار تشنه آلبا نشیند (به شکوه خود بگذرد)
۱۸	نعمت خودش که بابت ذلت راضی است
۱۹	الف) این همه کس است که از یار خودش جدا شده ⟸ همرو اشاره به این دارد که خوبی که باشد است دارعصل خود ب) با کسی از دردا شیای سعدی خواهیم که دردی را دیده است دوست با کسی درد دل می کند که از نزدیک دردی را چشیده باشد

www-kanoon-ir

۲۰ مدرسه‌ی جان ← هوش و ذکاء (مفهوم مخالف)

۲۱ بیت اول ← واژه‌ی هوش و ذکاء در خانه است
بیت دوم ← واژه‌ی عقل در سر و دریا است ← ریا باید دور خانه بودن خود را کنار

۲۲ مردی که عقل را مهم‌تر از آبرو می‌داند

۲۳ بیت غزل (که فردی را دعوت به پیمودن راه عقل می‌کند) حتی از جمله‌ی پیاپی است هم در غزل مهم‌تر است و جایگاه بالاتری دارد

۲۴ مزرع سبز ← آسمان
دست شاعر ← دست آزاد